

Eesti vähikeskuse kommunikatsiooni- strateegia 2025–2027

Tellijaja: Tartu Ülikool

Teostaja: Akkadian

14. veebruar 2025

Uute vähijuhtude arv on maailmas pidevalt suurenemas

Eestis on tehtud viimastel aastakümnetel mitmeid edusamme, millest olulisemad on enneaegse vähisuremuse vähenemine ja vähielulemuse pikenemine, mis tähendab, et inimesed elavad pärast vähidiagnoosi üha kauem.

Vaatamata neile positiivsetele trendidele kaotame võrdluses teiste riikidega jätkuvalt rohkem eluaastaid haigustele ja enneaegsele surmale ning uued ravimeetodid, sealhulgas ravimid, jõuavad Eestisse olulise hilinemisega.

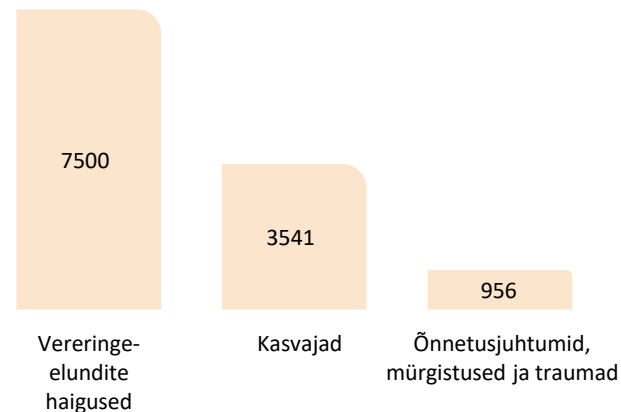
- Vähijuhtude ja -surmade arvu vähendamise ja vähipatsientide elukvaliteedi parandamiseks loodi riiklik vähitõrje tegevuskava 2021–2030.
- Vähitõrje teadus- ja arendustöö toetamiseks kutsuti ellu 2023. a Eesti vähikeskus, mis ühendab erinevate sektorite organisatsioone ennetus- ja ravialaseks koostööks.

Eesti ega ükski riik maailmas vähki haigestumist üksinda peatada ei suuda. Seepärast on vähitõrjes edu saavutamiseks ainus võimalus rahvusvaheline koostöö.

11 000

Vähijuhtude arv on Eestiski suurenemas – kui 2022. aastal diagnoositi Eestis ligi 9191 vähijuhtu, siis 2030. aastaks prognoositakse kuni 11 000 juhtu aastas ([Vähitõrje tegevuskava](#)).

Kolm peamist surmade põhjust Eestis (2023)

Vähk ehk pahaloomuline kasvaja on Eestis vereringeelundite haiguste järel teine peamine surmade põhjus ([TAI andmebaas](#)).

Kommunikatsioonistrateegia toetab Eesti vähikeskuse eesmäärke

Kommunikatsioonistrateegia eesmärk on toetada Eesti vähikeskuse tegevusi, aidates suurendada teadlikkust, tugevdada koostööd ja edendada tõenduspõhist vähitõrjet.

Kommunikatsioonistrateegia töötati välja koostöös asutajate, partnerite ja valdkonna ekspertidega. Strateegia aluseks on süvaintervjuude põhjal tehtud kvalitatiivuuring ja koosloome strateegia töötoas.

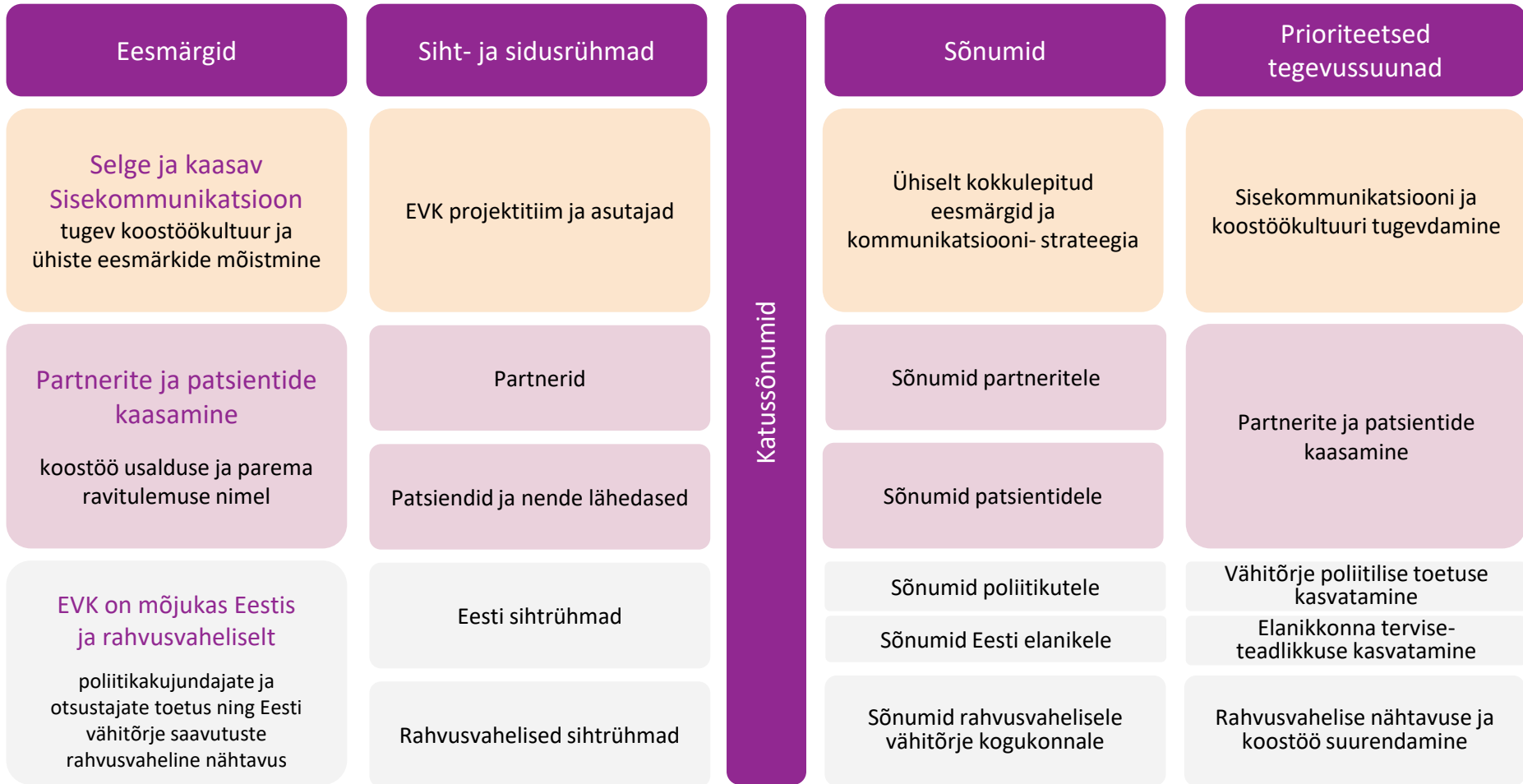
Kommunikatsioonistrateegia on elav dokument, mida vaadatakse regulaarselt üle ja kohandatakse vastavalt muutuvatele oludele, säilitades fookuse Eesti vähikeskuse põhieesmärgil – edendada rahvusvahelises koostöös vähi ennetamist ja ravi Eestis.

Strateegia alusel on koostatud rakendusplaan 2025. aastaks, mis hõlmab kõigi asutajaliikmete kommunikatsioonitegevusi.

Strateegia sisukord

- A. Kommunikatsiooni eesmärgid ja tulemuste mõõtmine
- B. Kommunikatsiooni põhimõtted
- C. Kommunikatsiooni siht- ja sidusrühmad
- D. Sõnumid
- E. Prioriteetsed tegevussuunad
- F. Kõneisikud
- G. Kanalid
- H. Kommunikatsiooniriskid ja nende maandamismeetmed
- I. Rakendusplaan 2025. aastaks

Kommunikatsiooni eesmärgid

Eesmärk 1

Selge ja kaasav sisekommunikatsioon:
tugev koostöökultuur ja ühiste eesmärkide mõistmine.

EVK asutajaliikmed, sh organisatsioonide juhid ja töötajad, teadlased ja tervishoiutöötajad mõistavad keskuse eesmärke ning oma rolli nende saavutamisel.

Eesmärk 2

Partnerite ja patsientide kaasamine:
koostöö usalduse ja parema ravitulemuse nimel

Luaa tugev ja usalduslik suhe EVK partnerite ja vähipatsientide esindusorganisatsioonidega, pakkudes neile tõenduspõhist ja kergesti kättesaadavat infot, kaasates neid otsustusprotsessidesse ning tugevdades usaldust Eesti tervishoiusüsteemi ja vähiravi suhtes.

Eesmärk 3

EVK on mõjukas Eestis ja rahvusvaheliselt:
poliitikakujundajate ja otsustajate usaldus ja toetus
ning Eesti vähitõrje saavutuste rahvusvaheline nähtavus

Positsioneerida EVK kui Eesti vähitõrje kõiki osapooli kaasav organisatsioon, mis on mõjukas nii Eestis kui rahvusvaheliselt, kindlustades poliitikakujundajate ja otsustajate toetuse, edendades rahvusvahelist koostööd ja suurendades Eesti vähitõrje tegevuste ning saavutuste nähtavust. Nende tegevustega populari- seeritakse onkoloogia eriala ning tagatakse vähitõrje spetsialistide järelkasv.

Kommunikatsiooni põhimõtted

Kaasamine

Tagame läbipaistva ja selge kommunikatsiooni kõikidele partneritele, patsientide esindusorganisatsioonidele ja otsustajatele. EVK ei ole pelgalt infojagaja, vaid koostöö edendaja, kaasates aktiivselt erinevaid osapooli.

Proaktiivsus

EVK peab olema vähitõrje eestkõneleja, ennetades infopuudust ja kujundades aktiivselt avalikku debatti. Proaktiivne kommunikatsioon tagab, et vajalik info jõuab sihtrühmadeni õigeaegselt ning vähitõrje püsib meedias ja poliitilistes aruteludes.

Tõenduspõhisus

Kommunikatsioon põhineb tõenduspõhisel ennetusel ja vähiravil. Seisame vastu väärinfole ja edastame keerukaid teemasid arusaadavalt erinevatele sihtrühmadele, viidates usaldusväärsetele allikatele. Oleme avatud dialoogile ja valmis oma seisukohti selgitama.

Järjepidevus

Kommunikatsioon peab olema järjepidev – infot ei tohi jagada juhuslikult, vaid läbimõeldult ja regulaarselt. Vähitõrje tegevuskava elluviimise edenemist tuleb regulaarselt ja läbipaistvalt kommunikeerida – nii partneritele, poliitika-kujundajatele kui ka üldsusele.

Siht- ja sidusrühma

Kommunikatsiooni siht- ja sidusrühmad

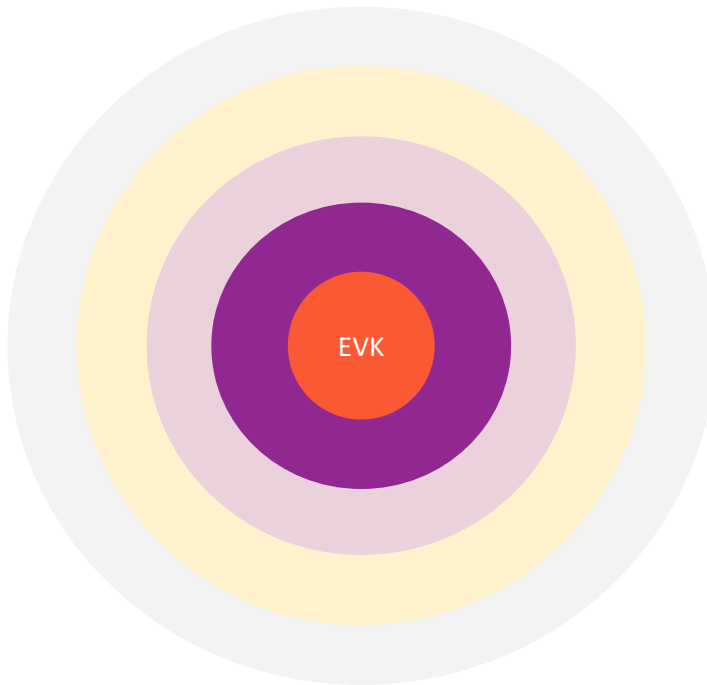
Joonisel on sidus- ja sihtrühmad jaotatud viide tasandisse, mis ulatub EVK kui keskse asutuse asutajatest ja partneritest laiemale Eesti avalikkuseni ja rahvusvaheliste koostöövõrgustikeni.

EVK projektitiim ja asutajad

Partnerid (tervishoiu erialaseltsid, tervisedendajad, ettevõtted, liidud, tööstused)

Patsiendid ja nende lähedased (patsientide esindusorganisatsioonid)

Eesti sihtrühmad (lapsevanemad, täisealine elanikkond, ministeeriumid, kohalikud omavalitsused poliitikud, ajakirjanikud)

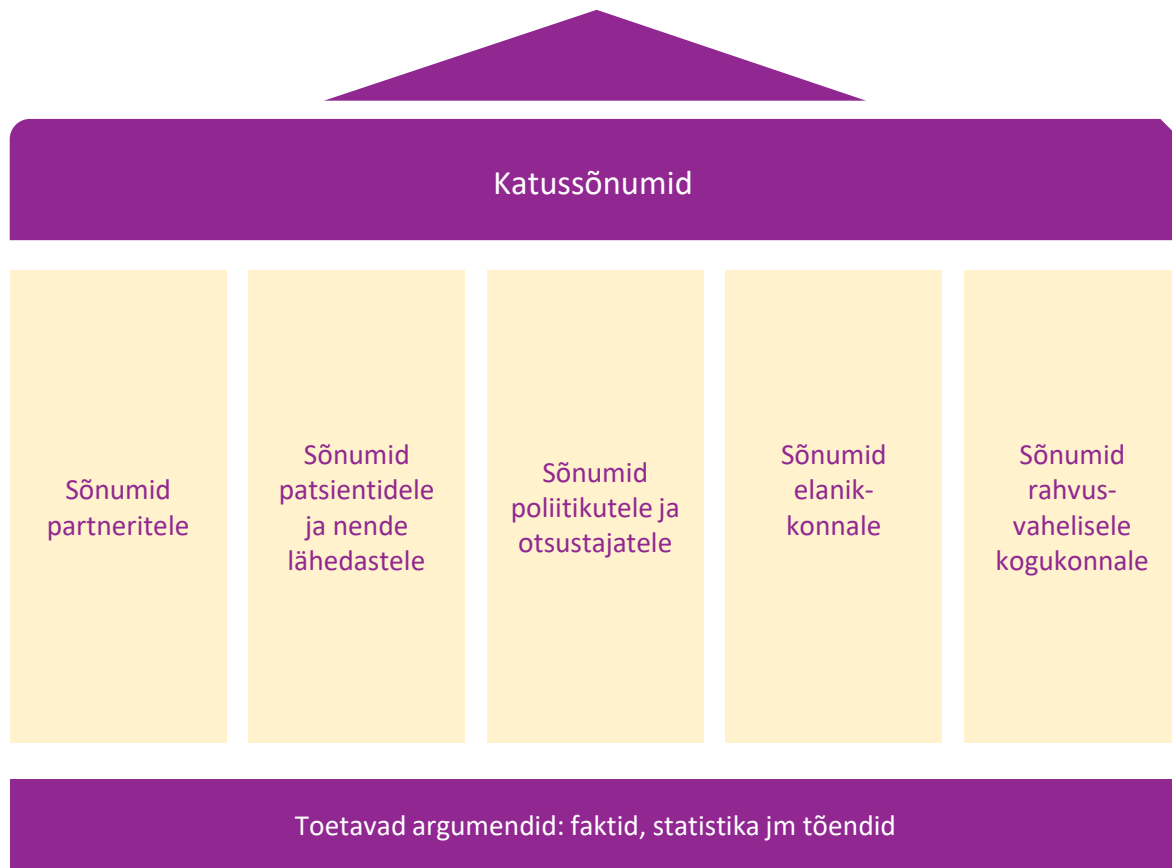
Rahvusvahelised sihtrühmad (CCC-d, koostöövõrgustikud, erialaühendused, teadusasutused, EL institutsioonid)

Sõnumid

Sõnumid

Katussõnumid loovad raamistiku sihtrühmapõhisele sõnumitele, mida toetavad faktid, statistika ja tõendus põhised argumendid, tugevdades sõnumite usaldusväärsust ja suurendades sihtrühmade teadlikkust.

Katussõnumid

„Koos vähi vastu
ja tervema Eesti eest!“

- Tõenduspõhine vähitõrje on strateegiline investeering, mis vähendab haiguskoormust ja tugevdab Eesti tervishoiusüsteemi.
- Koordineeritud koostöö viib paremate ja kiiremate tulemusteni.
- Patsientide kaasamine aitab saavutada paremaid ravitulemusi.
- Vähk võib puudutada meid kõiki – teadlikkus ja varajane avastamine aitavad ennetada vähki haigestumist ja elada kauem tervena.

Sõnumid partneritele

„Koordineeritud koostöö viib kiiremate ja paremate tulemusteni“

Tugevam koostöö arstide, teadlaste, tervishoiu erialaorganisatsioonide, ravimi- ja biomeditsiinitööstuse ja riigiasutuste vahel aitab paremini toime tulla vähihaigestumuse tõusu ja tervishoiusüsteemi kasvava koormusega. Üheskoos eesmärkide poole liikumine võimaldab tagada teaduspõhised otsused, optimeerida raviteekondi ja kasutada ressursse efektiivsemalt.

„Õpime parimatelt ja viime Eesti vähiravi järgmisele tasemele“

Rahvusvaheliste teadmiste, parimate praktikate ja uusimate tehnoloogiate rakendamine aitab hoida Eesti vähiravi ja -ennetust tippasemel. See avab arstidele ja teadlastele võimalusi osaleda teadusprojektides ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes ja täiendõppes, tõsta nende kvalifikatsiooni. Rahvusvahelistes kliinilistes uuringutes osalemine teeb Eesti patsientidele kättesaadavaks parima olemasoleva ravi.

„Otsime ühiselt lahendusi suurimatele väljakutsetele“

Vähi kasvava trendiga toimetulek ning ravikvaliteedi parandamine nõuab erialadeülest koostööd ja koordineeritud lahendusi. EVK loob koostööplatvormi, kus erinevate valdkondade spetsialistid saavad ühendada jõud, et tagada valdkonna areng Eestis ja vähendada Eesti elanike vähi haigestumist.

Sõnumid patsientidele ja nende lähedastele

„Tänapäevane ravi ja varajane avastamine päästavad elusid.“

Kummutada hirm ja lootusetuse tunne, mis sageli kaasneb vähidiagnoosiga, ning anda kindlust, et tänapäeva vähiravi võimalused on paremad kui kunagi varem. Vähk ei ole enam automaatselt surmaga lõppev haigus – varajane avastamine ja tõhus ravi võimaldavad paljudel patsientidel elada täisväärtuslikku elu.

„Sa ei ole vähidiagnoosiga üksi – abi on olemas igal sammul.“

Patsientidel ja nende lähedastel on sageli suur teadmatus ja hirm selle ees, mis pärast vähidiagnoosi kuulmist edasi saab. See sõnum annab neile kindluse, et nad ei pea selle diagnoosiga üksi hakkama saama, sest Eestis on olemas tugisüsteem, mis hõlmab ravi, psühholoogilist tuge ja patsiendiorganisatsioonide abi.

„Märka ja hooli – varajane tegutsemine võib päästa elu.“

Tõsta teadlikkust vähi varajase avastamise olulisusest ning rõhutada lähedaste toetuse tähtsust. Paljud inimesed ei julge või ei taha oma tervisemuresid varakult tunnistada ning sageli vajavad nad lähedaste tuge, et arsti juurde pöörduda või ravi alustada.

Sõnumid poliitikutele ja otsustajatele

„Vähiennetus ja ravi päästavad elusid. Mida tervem on rahvas, seda tugevam on riik“

Vähiennetus ja kvaliteetne ravi tähendavad rohkem päästetud elusid, paremat elukvaliteeti vähipatsientidele ja nende peredele ning väiksemat koormust tervishoiusüsteemile. Vähi ennetamine ja ravi parandamine tõstab tööjõu produktiivsust, hoiab inimesi kauem tööturul ja vähendab sotsiaaltoetuste vajadust, tugevdades riigi majanduslikku ja sotsiaalset stabiilsust.

„Tõendus põhine vähitõrje on investering, mis vähendab kulusid ja hoiab tervishoiusüsteemi jätkusuutlikuna“

Vähitõrje ei ole kulu, vaid strateegiline investering, mis toob riigile pikaajalist majanduslikku kasu. Ennetus ja varajane diagnostika aitavad vähendada ravi- ja sotsiaalkulusid, hoides tervishoiusüsteemi efektiivsena ja vähendades tulevikus haiguskoormust.

„Eesti kui tugev ja innovaatiline koostööpartner Euroopa vähitõrje poliitikas“

Strateegiline investering vähitõrjesse aitab Eestil tõsta oma rahvusvahelist mainet ja osaleda aktiivselt Euroopa tervishoiupoliitika kujundamisel, tuues riiki teadus- ja innovatsiooniprojekte ning rahvusvahelist rahastust.

Sõnumid elanikkonnale

„Vähk võib puudutada meid kõiki – teadlikkus ja tervislikud eluviisid aitavad ennetada haigestumist, seda varakult avastada ja elada kauem tervena.”

Ligi 40% vähijuhtudest on ennetatavad. Vähiriski saab oluliselt vähendada loobudes suitsetamisest, piirates alkoholitarbimist, vältides ülemäärast päevitamist, säilitades tervislikku kehakaalu tasakaalustatud toitumise ja piisava liikumisega ning vaktsineerides oma lapsi vähiriski suurendavate nakkuste vastu.

„Varakult avastatud vähk on ravitav. Ole teadlik vähi varajastest sümptomitest ja osale sõeluuringutel, kui on sinu aasta.”

Varakult avastatud vähk on ravitav. Sageli ei pruugi varajases staadiumis vähk põhjustada valu ega tõsisid vaevusi, mistõttu on oluline olla teadlik võimalikest sümptomitest. Regulaarne osalemine sõeluuringutel võimaldab avastada vähi juba enne sümptomite ilmnemist, pakkudes võimalust ennetavale ravile ja paremale elukvaliteedile. Teadlikkus ja õigeaegne tegutsemine võivad päästa elu.

Sõnumid rahvusvahelisele kogukonnale

„Eesti on dünaamiline ja digitaliseeritud väikeriik – kiire, paindlik ja usaldusväärne koostööpartner“

Eesti on paindlik ja innovaatiline riik, kus bürokraatia on minimaalne ja IT-lahendused võimaldavad tõhusat andmehaldust, tervishoiuteenuste koordineerimist ning rahvusvahelist teaduskoostööd. Meie tervishoiusüsteem ja vähiravi on üles ehitatud kiirele kohanemis- võimele ja teaduspõhiste lahendustele, mis teeb Eestist usaldusväärse ja tõhusa partneri rahvusvahelisteks koostööprojektideks.

„Eesti vähitõrje on osa Euroopa Liidu standarditele vastavast vähivõrgustikust“

Eesti tervishoiusüsteem vastab Euroopa Liidu vähiravi standarditele, kuid väikeriigina vajame tihedat rahvusvahelist koostööd, et kiirendada teadusuuringuid ja parandada ligipääsu uutele ravimeetoditele. Meie spetsialistid on rahvusvaheliselt tunnustatud ja aktiivsed EL-i teadusvõrgustikes. Eesti on valmis ja võimeline panustama Euroopa vähitõrje teadusesse ja vähiravisse.

Tegevussuunad

Prioriteetsed tegevussuunad

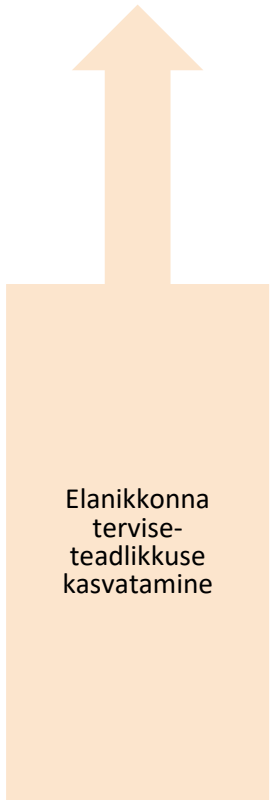
Rahvusvahelise nähtavuse ja koostöö suurendamine

Vähitõrje poliitilise toetuse kasvatamine

Partnerite ja patsientide kaasamine

Sisekommunikatsiooni ja koostöökultuuri tugevdamine

Elanikkonna
tervise-
teadlikkuse
kasvatamine

Kanalid

Valik võimalikest kanalitest sõnumite ja teabe edastamiseks eri sihtrühmadele

Sisesuhtlus- ja koostöökanalid

- E-kirjad ja uudiskirjad
- Microsoft Teams
- SharePoint ja OneDrive
- Asutajate sisekanalid

Sujuvaks infovahetuseks ja tiheda koostöö soodustamiseks olulisemate partneritega on soovitatav vajadusel sisse seada kiirsuhtlust võimaldavad kanalid.

Veebilehed

- EVK loodav ametlik veebileht: <https://estcan.ee/>
- EVK alamleht Sotsiaalministeeriumi kodulehel: <https://www.sm.ee/eesti-vahikeskus>

EVK tegevuste ja olulise teabe jagamiseks kasuta- takse ametlikke veebilehti, mis aitavad hoida teavet kättesaadavana nii avalikkusele, otsustajatele kui ka koostööpartneritele.

Teaduskommunikatsioon ja erialavõrgustikud

- Konverentsid ja seminarid.
- Akadeemilised ja kliinilised koostöövõrgustikud
- Teadusajakirjad ja portaalid

EVK mõjukuse ja nähtavuse suurendamiseks on oluline suhelda regulaarselt teadlaste, arstide ja tervishoiu ekspertidega nii Eestis kui ka rahvusvahelisel tasandil.

Sotsiaalmeedia

- Facebook
- LinkedIn
- Asutajate ja partnerite sotsiaalmeediakontod

Sotsiaalmeedia võimaldab jõuda erinevate sihtrühmade niirelt ja interaktiivselt. Sõnumite sisu ja tonaalsus kohandatakse vastavalt sihtgrupile ja platvormile.

Ajakirjandus

- Uudismeedia
- Terviseeemalised portaalid ja ajakirjad
- Arvamuslood ja ekspertintervjuud

Tõhus meediasuhtlus on oluline, et hoida vähitõrje teemat avalikkuse ja otsustajate fookuses ning tagada tõendus põhise info kättesaadavus.

Strategia elluviimine

Ettepanekud järgmisteks sammudeks

1

Kutsuda kokku kõigi asutajate kommunikatsioonispetsialistide töögrupp, kes ühiselt planeerib ja viib ellu kokkulepitud kommunikatsioonitegevusi.

2

Organisatsiooni asutamise kommunikatsioon, suhtlusrutiinide ja -kanalite kokkuleppimine, veebi ja sotsiaalmeediakanalite loomine, selgus organisatsiooni nime osas ja CVI.

3

Asutajate ühine kommunikatsiooniplaan 2025. aastaks
(jooksvalt täiendatav töödokument)

4

Kommunikatsioonitegevuste järkjärguline käivitamine ja meediamonitooringu käivitamine.

5

Regulaarne tulemuste hindamine ja paindlik tegevuste kohandamine tagasisidest lähtuvalt.